

Історія органічно пов'язана з пам'яттю, яка долає невпинний час, долає забуття. В цьому непересічна культурна значущість пам'яті. Безпам'ятство — це невдячність перед минулим і безвідповідальність перед майбутнім. Щоб не помилятися в майбутньому, ми повинні пам'ятати про свої помилки в минулому. Необхідно любити своє минуле і пишатися ним, а не постійно переоцінювати його на догоду мінливим суб'єктивним інтересам чи амбіціям. Цінуючи минуле, ми повинні розуміти, що не обов'язково безпосередньо відтворювати його форми, аби відчувти гордість за діяння своїх предків. Безвідповідальність породжується відсутністю усвідомлення того, що ніщо не минає безслідно, все зберігається в людській пам'яті. Пам'ять, помножена на моральну оцінку, породжує совість як внутрішню самокритику. Якщо немає пам'яті, то немає оцінки, а отже, немає й совісті. Історична пам'ять народу формує моральний клімат, у якому він живе, в якому кожен з нас повниться добром чи злом.

Доглибинною інтенцією всього життя і творчої діяльності Івана Огієнка були саме ці принципи: до минулого — вдячність, до сьогодення — активна дія, до майбутнього — відповідальність, які стали й моїм життєвим імперативом.

Щиро дякую журі, Комітету з Огієнківської премії за високу оцінку мого історіософського і просвітницького доробку і обіцяю бути гідним імені огієнківського лауреата.

Михайло Пасічник

СТАЮ ВИЩИМ

Не на мавзолейні плити,
Не на площу осяйну, —
Лину до Митрополита
Я на прощу головну!

Щастям сповнююсь по вінця,
Суть свою розпізнаю
І вже вищим українцем
Тут, в Брусилові, стою.

22.04.2009 р.

м. Житомир